

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

4. søndag i treenighetstiden - 2. juli 2017

Prekentekest: Mark 10, 17-27
Lesetekst I: 1 Mos 25, 27-34
Lesetekst II: 1 Kor 9, 24-27

Verdens viktigste spørsmål

-Jesus, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv? Et fabelaktig spørsmål å få. Har jeg fått noe lignende selv? -Du Rolf, hvordan kan jeg egentlig bli en kristen? Kan ikke huske det, ikke engang gjennom årene i Afrika som misjonær. Kanskje indirekte – og med litt velvillig tolkning, så muligens. Om jeg fikk et slikt spørsmål i dag ville jeg holdt pusten: svar vettugt og sindig nå, ikke snikksnakk bort en så utrolig anledning. Dette er verdens viktigste spørsmål å stille for et hvert menneske. Og likevel skjer det i liten grad i dag – er min opplevelse. Før brant spørsmålet om frelsesvisshet hos mange. I dag kommer slike spørsmål opp først ved sykdom eller livets avslutning.

Jesus ser ikke ut til å miste pusten over den gylne anledning. Tvert imot starter han med en mild irettesettelse av mannens tiltale. Deretter sier han omtrent: Men dette vet du da godt, og så spør du meg om det? Så lister han opp en rekke av budene og sier: Hold dem, så vil du gå inn til livet (jf. par.teksten i Matt 19,16ff). Det har jeg gjort, sier mannen, rimelig selvsikker – og med tilsvarende liten grad av selvinnsikt. Da er det han møter veggen – i form av den formaning Jesus nå gir: Gi alt du eier til de fattige. Da vinner du himmelen. Så kan du følge meg.

Jesus løp ikke etter

Dette var et sviende slag: mannen var søkkrik. Kvitte seg med absolutt alt? Det ender med at han går bedrøvet bort. Han er den eneste vi kjenner til som kalles til å bli Jesu disippel, og som går bort etter møtet med Mesteren. Jesus løper etter ham og sier: Hei du, dette skal vi finne ut av. – Nei, det gjør han nettopp ikke. Jeg spør meg: hvorfor gjør han ikke det, siden han ble så glad i ham? Det var jo en ærlig, ivrig og oppriktig sjel, og hvor mange er det av slike? Han trengte jo ikke modifisere kravet eller gått inn på noe kompromiss eller forhandlingsløsning. Han kunne forkynt evangeliet for ham, sagt ham noe om møll, rust og verdiløshet sammenlignet med en evig himmelsk arv. I det hele tatt: gitt ham enda en sjanse, nødet ham til å komme inn, jf. Luk 14,23.

Men Jesus lar mannen gå. Var det fordi han var så glad i ham at han måtte la ham konfronteres med sannheten, med bedraget som rikdommen skjuler? Jesus vender seg i stedet til disiplene. -Det er vanskelig for en som stoler på sin rikdom å komme inn i himmelen. Like umulig som for en kamel å komme gjennom et nåløye. Altså: umulig. Eller med en annen nåløyetolkning: ikke uten at alt vårt eget skrelles av.

Et av de store temaer i teksten er dette: Selg alt du eier og følg Jesus. Det er fryktelig vanskelig å være rik og bli frelst. Spørsmålet er: er det umulig?

Her er noen momenter til overveielse i prekenforberedelsen:

- **Problematisk å være rik.** - Det er ingen tvil om at ikke bare Jesu undervisning, men også den øvrige NT-litteratur, problematiserer det å eie mye og være rik på penger. Hvor vanskelig

det blir for dem som eier mye å komme inn i Guds rike! sier Jesus. Det er en mager trøst for oss at også disiplene ble forferdet, slik vi blir. Vokt dere for rikdommens farer, er gjennomgangstonen i NT. Den må vi la våge å dirre i vår forkynnelse! Og rette den ikke minst mot oss selv. I verdensmålestokk er vi normenn alle søkkrike. - Hva skjer med oss når vi møtes av denne utfordringen? Går også vi bedrøvet bort fordi rikdommen er oss for kjær? Eller går vi i stedet inn til Jesus – med alt vi er og har og eier – og lar han omskape våre hjerter og lære oss rett forvaltning?

- **Å ikke stole på rikdommen.** - Samtidig sier Jesus at det er 'å stole på rikdommen', altså å knytte sitt hjerte, sin tillit, sin kjærlighet og avhengighet til rikdommen, som er utfordringen. Spørsmålet blir: er det mulig å være rik og unngå et slikt tillitsforhold til rikdommen? Å ikke bli lurt, få sug etter å eie enda mer, så rikdommen blir viktigere enn nestekjærligheten? Vi må ikke gjøre tekstens utfordring for lett for oss. Er det i det hele tatt moralsk forsvarlig i vår verden i dag å ha masse penger og rikdom? Er det mulig å bortforklare den syndige sammenheng som er mellom egen rikdom og andres fattigdom?
- **De rike skal dele.** - Samtidig: Paulus har et råd til de rike i 1 Tim 6,17 som *ikke* går ut på å kvitte seg med rikdommen: *Forman dem som er rike i denne verden, at de ikke må være overmodige og ikke sette sitt håp til den usikre rikdommen, men til Gud, han som gir oss rikelig av alt for at vi skal nyte det. De skal gjøre godt, være rike på gode gjerninger, være gavmilde og dele med andre.* - Det er også grunn til å regne med at det var mange blant de første kristne som var velstående.
- **Er det ikke noe jeg kan gjøre?** - Hva skal jeg *gjøre* for å bli frelst? spør mannen Jesus. Det er vårt evig tilbakevendende perspektiv. Jeg *må* gjøre noe for å bli frelst; hva som helst. Ingenting gjør oss så lykkelige – på kort sikt – som å kunne gi et skikkelig bidrag i vårt eget frelsesprosjekt.
- **For Gud er alt mulig.** - I forlengelsen av dette ligger tekstens evangelium: Hvem kan da bli frelst? spør disiplene. I svaret Jesus gir lyser håpet for oss alle jordbundne, pengeglade, egenkjærlige og selvsentrerte: For mennesker er dette umulig, men ikke for Gud. For ham er alt mulig. Evig liv er Guds verk alene. Om jeg ga bort alt jeg eide, ble jeg da stående rettferdig for Gud? Nei, også da frelses jeg av bare én ting: av hans nåde.
- **Fast i ansvaret, arving til livet.** - En som kommenterte dette sa det slik: Jesu kjærlighet endrer verken hans fasthet: selg alt du eier, eller hans nåde: min nåde er deg nok. En slik Gud trenger vi, som både holder meg fast i ansvaret, og gjør meg til arving til det evige liv.
- **Barna hadde møtt Jesus.** - Rett før vår tekst er Jesus sammen med en gruppe barn. -Guds rike tilhører slike som dem, sa han. Kan vi tenke oss en fortsettelse på vår fortelling om den rike mannen, slik én har gjort det, som går slik: Da mannen kom hjem, kom kona hans ut og fortalte at barna deres hørte til i Guds rike og skulle arve det evige liv. For en utrolig glede og en kjempennyhet; hvordan visste hun det? spurte mannen. Jo, Jesus hadde sagt det, de hadde nettopp vært sammen med ham...

Rolf Ekenes

Cand.theol, tilsynsmann i DELK – Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn – siden 2011.

Misjonsprest på Madagaskar 1983-2002. Prest i DELK Tønsberg menighet 2003-06. Daglig leder i NORME – Norsk Råd for Misjon og Evangelisering 2006-11.

rolf.ekenes@delk.no